

U S T A W A

z dnia ..... 2023 r.

o zmianie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Strażacy ratownicy OSP, o których mowa w ust. 1, mogą brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest:

- 1) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, będący uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych lub
- 2) strażak OSP w wieku od 16 do 18 lat, który za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 204 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, 1700 i 2140 oraz z 2023 r. poz. 240).”;

2) w art. 10 w ust. 1:

a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) finansowanie szkoleń, innych niż wskazane w art. 11 ust. 1;”;

b) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wyżywienie strażaków ratowników OSP podczas prowadzenia działań ratowniczych, udziału w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, udziału w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże,

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz ustawę z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

trwających co najmniej 6 godzin, a także szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych, trwających co najmniej 8 godzin.”;

3) w art. 11:

a) w ust. 1 po wyrazach „prowadzi nieodpłatnie Państwowa Straż Pożarna” dodaje się wyrazy „w zakresie programów szkoleń, o których mowa w ust. 5”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ukończenie przez strażaka ratownika OSP, będącego ratownikiem w rozumieniu art. 13 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1720, 1733, 2705 i 2770), szkoleń z poszczególnych dziedzin ratowniczych w zakresie podstawowym, o których mowa w zasadach wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, uznaje się za równorzędne z ukończeniem szkolenia w zawodzie strażak.”;

c) w ust. 5 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Programy szkoleń zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.”;

4) w art. 13:

a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę szkoleniu lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, przysługuje.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, przysługują na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przepisach ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz. U. z 2022 r. poz. 1032), w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.”;

c) ust. 8 i ust. 9 otrzymują brzmienie:

„8. Strażakowi ratownikowi OSP, któremu świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy, służby lub ubezpieczenia społecznego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez uprawnionego.”,

„9. W razie śmierci strażaka ratownika OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę szkoleniu lub ćwiczeniu, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków pozostających w dyspozycji właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.”;

5) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Strażakowi ratownikowi OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę szkoleniu lub ćwiczeniu i doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku, za czas niezdolności do pracy, za który nie zachował prawa do wynagrodzenia, nie otrzymał zasiłku chorobowego albo świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie odrębnych przepisów, przysługuje, na jego wniosek, rekompensata pieniężna, zwana dalej „rekompensatą.”;

6) w art. 15:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1.”,

„1b. Ekwiwalent może otrzymać również strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wysokość ekwiwalentu, o którym mowa w ust. 1, ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, 1504 i 2461) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę

liczoną od zgłoszenia wyjazdu lub gotowości do wyjazdu, o którym mowa w art. 3 pkt 7, z jednostki ochotniczej straży pożarnej, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP, za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.”;

7) w art. 16:

a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej przechowuje dane, o których mowa w ust. 4, przez co najmniej 50 lat.”;

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Świadczenie ratownicze nie jest świadczeniem uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.”;

8) w art. 17:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Niekompletny wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego organ przyznający pozostawia bez rozpoznania, o czym informuje osobę składającą wniosek.”;

b) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej zapewnia funkcjonowanie systemu teleinformatycznego służącego do obsługi świadczeń ratowniczych wspierającego:

- 1) przyznawanie i obsługę świadczenia ratowniczego przez komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej dla strażaków ratowników OSP;
- 2) przekazywanie organowi wypłacającemu przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej zestawienia świadczeń ratowniczych przyznanych w danym miesiącu, w tym w postaci elektronicznej w formacie uzgodnionym z organem wypłacającym.”;

9) w art. 19 po ust. 4 dodaje się ust. 4a-4d w brzmieniu:

„4a. W razie śmierci osoby, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego, świadczenie ratownicze należne jej do dnia śmierci przysługuje na zasadach określonych w art. 47 ustawy zaopatrzeniowej.

4b. Wniosek o dalsze prowadzenie postępowania o przyznanie świadczenia ratowniczego, składa się do organu przyznającego, zgodnie z art. 47 ustawy

zaopatrzeniowej.

4c. Jeżeli osoba, która złożyła wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego zmarła po wydaniu decyzji w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego, ale nie pobrała należnej wypłaty z tego tytułu, wniosek o dokonanie wypłaty świadczenia ratowniczego składa się do organu wypłacającego, zgodnie z art. 47 ustawy zaopatrzeniowej.

4d. Wypłata świadczeń ratowniczych osobom zamieszkałym za granicą następuje po zakończeniu każdego kwartału na zasadach określonych w art. 132 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”;

10) w art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Podmiot wydający legitymację prowadzi ewidencję wydanych legitymacji.

1b. Podmiot wydający legitymację jest administratorem danych przetwarzanych w ewidencji wydanych legitymacji.

1c. W ewidencji wydanych legitymacji gromadzi się dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 6, oraz informacje o wymianie i unieważnieniu legitymacji.”;

11) w art. 30:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:

„1a. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej prowadzi ewidencję osób wyróżnionych odznaką, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

1b. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest administratorem danych przetwarzanych w ewidencji, o której mowa w ust. 1a.

1c. W ewidencji, o której mowa w ust. 1a, gromadzi się następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) datę urodzenia;
- 4) nazwę siedziby OSP;
- 5) funkcje i staż w OSP;
- 6) określenie wnioskodawcy;
- 7) datę przyznania odznaki.”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór i sposób nadawania odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1,
- 2) wzór wniosku o przyznanie odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1,
- 3) wzór dyplomu stwierdzającego nadanie odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1,

4) tryb przedstawiania wniosku o nadanie odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, oraz tryb wręczania odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wraz z dyplomem,

5) sposób noszenia odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 1

– kierując się uroczystym charakterem wręczania odznaki, potrzebą ujednoczenia sposobu składania wniosku, wzornictwem stosowanym w polskiej falerystyce oraz zasługami na rzecz społeczności lokalnej.”;

12) w art. 50:

a) w ust. 5 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Pełnienie funkcji publicznej lub zatrudnienie w urzędzie obsługującym organ administracji samorządowej, o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie jest wymagane dla całego okresu, który ma potwierdzić.”;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, podlega weryfikacji przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) pod względem jego wiarygodności w terminie 30 dni od dnia otrzymania oświadczeń. Wezwanie, o którym mowa w ust. 8, przedłuża termin, o którym mowa w zdaniu pierwszym, o kolejne 30 dni.”;

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, podlega zatwierdzeniu przez właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, które jest dokonywane w toku postępowania administracyjnego, o którym mowa w art. 17. Odmowa zatwierdzenia oświadczenia następuje w drodze postanowienia.”;

d) w ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Organ może odmówić potwierdzenia, w przypadku gdy uzna, że oświadczenia świadków lub przekazane dodatkowe dokumenty nie są obiektywne lub w nienależyty sposób potwierdzają fakt bezpośredniego udziału wnioskodawcy w działaniach ratowniczych. Odmowa potwierdzenia następuje w drodze postanowienia, na które służy zażalenie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1969 i z 2023 r. poz. 240 i 347):

1) po art. 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

„Art. 1a. Obowiązku doręczenia korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo publicznej usługi hybrydowej, o których mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 285), nie stosuje się:

- 1) w sprawach osobowych funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) w sprawach osobowych byłych funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) jeżeli doręczenie korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo publicznej usługi hybrydowej mogłoby istotnie utrudniać lub uniemożliwić realizację zadań Państwowej Straży Pożarnej.”;

2) w art. 10 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Zasady, o których mowa w ust. 1 pkt 8, zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2057) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 5 w zdaniu drugim wyrazy „jeżeli komendant taki został zatrudniony” zastępuje się wyrazami „jeżeli komendant taki został powołany”;

2) w art. 14g po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ewidencja udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych może być prowadzona z wykorzystaniem SWD PSP.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1720, 1733, 2705 i 2770) w art. 13 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. Członkowie młodzieżowych drużyn pożarniczych, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194), mogą przystąpić do kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy po ukończeniu 16 lat. Do egzaminu potwierdzającego uzyskanie tytułu ratownika członek młodzieżowej drużyny pożarniczej przystępuje nie wcześniej niż z dniem ukończenia 18 lat.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, z późn. zm.²⁾) w art. 109 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. W stosunku do kierujących pojazdami ochotniczych straży pożarnych, o których mowa w art. 106 ust. 3, dodatkowym warunkiem wydania zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym jest przedstawienie zaświadczenia wydanego przez gminę, potwierdzającego, że osoba ma być kierującym pojazdem ochotniczej straży pożarnej.”

Art. 6. W ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2023 r. poz. 156) w art. 2 w ust. 2 po wyrazach „w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. poz. 2127, 2243 i 2687),” dodaje się wyrazy „świadczenia ratowniczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194).”

Art. 7. 1. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o których mowa w art. 13 ust. 9 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, o których mowa w art. 17 i art. 50 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 8. Uchwały wydane na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 14 ust. 7 i art. 30 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 7 i art. 30 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. 1. W razie śmierci osoby, która złożyła wniosek o świadczenie ratownicze przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, termin do wniesienia wniosku o dalsze prowadzenie postępowania albo podania o wznowienie postępowania dla osób, o których mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1997, 2269, 2328 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 655, 1002 i 2589.

Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2022 r. poz. 1626 i 2476), wynosi jeden miesiąc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W razie śmierci osoby, której przyznano prawo do świadczenia ratowniczego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, ale nie pobrała ona należnej z tego tytułu wypłaty, termin na złożenie wniosku o wypłatę tego świadczenia przez osoby, o których mowa w art. 47 ust. 1 ustawy, o której mowa w ust. 1, wynosi jeden miesiąc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa o ochotniczych strażach pożarnych weszła w życie 1 stycznia 2022 r. Rok obowiązywania ustawy to dobry moment na spojrzenie na nią z szerszej perspektywy i wprowadzenie niezbędnych zmian.

Projektowana ustawa została bardzo dobrze przyjęta przez środowisko skupione wokół ochotniczych straży pożarnych i stanowi kamień milowy w dziedzinie zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego.

Celem projektowanej regulacji jest doprecyzowanie przepisów zmierzających do dalszej poprawy sytuacji członków ochotniczych straży pożarnych oraz samych stowarzyszeń, które są jednymi z podstawowych podmiotów systemu bezpieczeństwa wewnętrznego, zapewniających sprawną i skuteczną realizację specyficznych zadań.

Przedmiotowy projekt nie powoduje dodatkowych skutków finansowych dla gmin, nie nakłada na nie obowiązków, a wręcz przyznaje im dodatkowe uprawnienia umożliwiające finansowanie szkoleń dla strażaków OSP w zależności od istniejących potrzeb i możliwości, co korzystnie może wpłynąć na potencjał osobowy OSP poprzez poszerzenie ich odbiorców, a tym

samym zwiększenie zabezpieczenia operacyjnego gminy pod względem ochrony przeciwpożarowej.

Biorąc pod uwagę wystąpienia strażaków ochotniczych straży pożarnych, uchwały Regionalnych Izb Obrachunkowych, a także wątpliwości interpretacyjne organów Państwowej Straży Pożarnej, opracowano przedmiotowy projekt ustawy.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 1.

Projektowana zmiana jednoznacznie wskazuje, iż strażacy ratownicy OSP pełniący funkcję kierowcy po ukończeniu 65 lat (pod warunkiem posiadania aktualnych badań lekarskich dopuszczających do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych), mogą brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych.

Doprecyzowania wymaga definicja ustawowa „kandydata na strażaka ratownika OSP” z uwagi na jej rozproszony charakter pomiędzy przepisy art. 9 ust. 2 i art. 10 ust. 4 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych. W myśl art. 9 ust. 2 ww. ustawy o ochotniczych strażach pożarnych w zw. z art. 10 ust. 4 ww. ustawy, może nim być strażak OSP w wieku od 16 do 18 lat, który za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych został dopuszczony do szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, jak również osoba biorąca udział w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Brzmienie przepisu art. 10 ust. 4 przedmiotowej ustawy i zawarte tam pojęcie „kandydata na strażaka ratownika OSP” nie wyklucza przyjęcia poglądu, że jest to pojęcie szersze niż zawarte w przepisie art. 9 ust. 2 ww. ustawy i obejmuje także osoby, które ukończyły 18 lat.

Proponowana zmiana w art. 9 ust. 2 ma więc na celu doprecyzowanie przepisu, który będzie stanowił o tym, kto jest kandydatem na strażaka ratownika OSP (dokonano uporządkowania i usystematyzowania definicji „kandydata na strażaka ratownika OSP”). Obecny przepis odnosi się jedynie bezpośrednio do kwestii młodocianych, pomijając osoby pełnoletnie, co w konsekwencji utrudnia jego interpretację.

Należy zaznaczyć, że strażak ratownik OSP nie jest pracownikiem w rozumieniu Kodeksu pracy. Dlatego też, potrzebny jest przepis (art. 204), mówiący o tym, iż mimo, że taka osoba nie jest pracownikiem, to pewne przepisy dotyczące pracownika stosują się do niego (w zakresie obostrzeń przy zatrudnianiu młodocianych powyżej 16 lat przy niektórych rodzajach prac wzbronionych).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 2 lit. a.

Projektowana zmiana stanowi dodanie przepisu, który precyzyjnie wskazuje, iż gmina

może (w ramach posiadanych sił i środków) wydatkować środki finansowe na szkolenia w ochotniczych strażach pożarnych. Przepis ten nie obliguje gminy do finansowania tych szkoleń, ale daje taką możliwość (o ile gmina posiada siły i środki w tym zakresie).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 2 lit. b.

Dodanie w ustawie z 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych w art. 10 w ust. 1 pkt 5, ma na celu, tak jak w odniesieniu do zmiany wskazanej w art. 1 pkt 1 lit. a projektu ustawy, wskazanie, iż gmina może (w ramach posiadanych sił i środków) wydatkować środki finansowe na wyżywienie strażaków ratowników OSP.

Do czasu wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych gminy finansowały te zadanie głównie na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych uchyliła ten przepis. Jednocześnie, w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących wsparcia służb mundurowych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o zmianie ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw), wskazano, iż organy Państwowej Straży Pożarnej mogą zapewnić wyżywienie m.in. członkom ochotniczych straży pożarnych (uczestniczących w określonym katalogu działań).

Takie rozwiązanie powoduje wątpliwości interpretacyjne, dotyczące finansowania przez gminę wyżywienia strażaków ratowników OSP.

W zaproponowanym przepisie, powiązано możliwość finansowania przez gminę wyżywienia określonej grupie (strażacy ratownicy OSP) w określonych sytuacjach wskazanych w art. 3 ustawy dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (podczas prowadzenia działań ratowniczych, udziału w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, udziału w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże, trwających co najmniej 6 godzin, a także szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych, trwających co najmniej 8 godzin).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 3.

Zaproponowana zmiana ma charakter techniczny i jednoznacznie wskazuje, iż Państwowa Straż Pożarna prowadzi nieodpłatnie tylko te szkolenia, które są wymienione w programach szkolenia opracowanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, a zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych).

Obecnie Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej opracował sześć programów szkoleń (podstawowe, kierowcy-konserwatora sprzętu ratowniczego, kierującego działaniem ratowniczym, naczelnika, komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, przygotowujących do uzyskiwania kwalifikacji i uprawnień do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t).

Ponadto proponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisu dotyczącego szkoleń jakie musi odbyć strażak ratownik OSP, aby można było uznać je za równorzędne z ukończeniem szkolenia w zawodzie strażak.

Wskazuje się również miejsce (Biuletyn Informacji Publicznej), w którym należy zamieścić programy szkoleń opracowane przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 4.

Proponowana zmiana ma na celu zrównanie kwestii dotyczących jednorazowego odszkodowania w przypadku strażaków ratowników OSP i strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Pewne wątpliwości może budzić odesłanie zawarte w aktualnej treści przepisu art. 13 ust. 4 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, zgodnie z którym jednorazowe odszkodowania przysługują na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1969) dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej, w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. Bowiem, jeśli chodzi o „zasady”, to określa je raczej (obok „trybu”) ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą. Natomiast ustawa o Państwowej Straży Pożarnej, na którą powołuje się wyżej cyt. przepis art. 13 ust. 4 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, w analizowanym kontekście nie dotyczy kwestii „odszkodowań”.

Dlatego też, wydaje się, że w przepisie art. 13 ust. 4 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych powinno znajdować się odesłanie do ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (obecny przepis art. 13 ust. 4 ww. ustawy nie odsyła do „zasad” z ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą, lecz do „zasad” z innej ustawy, tj. ustawy o Państwowej Straży Pożarnej).

Dodatkowo proponuje się zmianę w art. 13 ust. 8 mającą na celu zniesienie ograniczenia dla strażaka ratownika OSP w zakresie przyznawania świadczenia odszkodowawczego. Zgodnie z obecnym brzmieniem ww. przepisu, nie mógłby on otrzymać świadczenia odszkodowawczego z tytułu ubezpieczenia majątkowego, czyli w przypadku indywidualnego ubezpieczenia się przez strażaka ratownika OSP (wykupienia indywidualnej polisy).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 5.

Proponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisu art. 14 ust. 1 dotyczącego wypłaty rekompensaty pieniężnej strażakowi ratownikowi OSP, który doznał uszczerbku na zdrowiu w związku z udziałem w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach organizowanych przez Państwową Straż Pożarną lub gminę.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 6.

Propozycja dotycząca objęciem ekwiwalentem pieniężnym również kandydata na strażaka ratownika OSP, może spowodować zwiększenie liczby osób, które chcą zostać strażakami ratownikami OSP, a co za tym idzie zwiększyć bezpieczeństwo ludności zamieszkującej teren gminy. Przewiduje się, iż przyznanie takiego prawa będzie fakultatywne i będzie zależeć od możliwości (w szczególności finansowych) oraz potrzeb z zakresu ochrony przeciwpożarowej danej gminy.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, iż możliwość wypłaty ekwiwalentu pieniężnego osobom, które uczestniczyły w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, wynikała z dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Obecne przepisy ustawy o ochotniczych strażach pożarnych nie przewidują wypłaty z budżetu gminy ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ww. ustawy, kandydatom na strażaka ratownika OSP, a jedynie strażakom ratownikom OSP po łącznym spełnieniu wszystkich warunków enumeratywnie określonych w art. 8 przedmiotowej ustawy. Różnicę w tym zakresie zakładał dawny przepis art. 28 ust. 1 zawarty w ustawie o ochronie przeciwpożarowej, który umożliwiał wypłatę ekwiwalentu pieniężnego członkowi ochotniczej straży pożarnej uczestniczącemu w działaniu ratowniczym lub szkoleniu ratowniczym. Objęci nim więc byli również kandydaci biorący udział w tego rodzaju szkoleniach, oczywiście pod warunkiem, że posiadali członkostwo w stowarzyszeniu (OSP).

Ponadto proponowane przepisy dają gminie możliwość wypłacania ekwiwalentu pieniężnego kandydatom na strażaków ratowników OSP, którzy brali udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 (zabezpieczanie obszaru chronionego właściwej jednostki

ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej). Przepisy te dają taką możliwość gminie, a nie nakładają na nie obowiązku. Należy zaznaczyć, iż przed wejściem w życie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych (czyli przed 1 stycznia 2022 roku), na podstawie ówczesnych przepisów art. 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, gminy wypłacały ekwiwalent pieniężny również kandydatom na strażaków OSP. Nie jest to więc rozwiązanie nowe, tylko trochę zmodyfikowane i zrationalizowane.

Zmiana doprecyzowująca dotycząca art. 15 ust. 2 stanowi odpowiedź na wątpliwości interpretacyjne dotyczące sposobu naliczania ekwiwalentu dla strażaków ratowników OSP w przypadku kilku wyjazdów, które mogą wystąpić w ciągu jednej godziny od zgłoszenia wyjazdu lub gotowości do wyjazdu, także do działań w zakresie zabezpieczania obszaru chronionego właściwej jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 7.

Propozycje mają na celu ułatwienie komendantom powiatowym (miejskim) PSP prowadzenie postępowań o przyznanie świadczenia ratowniczego odnośnie przechowywania danych dotyczących udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych (zamieszczanych w ewidencji, o której mowa w art. 16 ust. 4 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych), poprzez wskazanie okresu ich przechowywania (przez co najmniej 50 lat), jak również wskazanie narzędzia - systemu teleinformatycznego służącego do obsługi świadczeń ratowniczych, jakim jest System Świadczeń Ratowniczych, wykorzystywany przez organ przyznający. Ma to na celu przechowywanie danych wymaganych do obsługi świadczeń ratowniczych w zakresie postępowania przed organem przyznającym przez jak najdłuższy okres oraz do przekazywania zbiorczego zestawienia świadczeń ratowniczych do organu wypłacającego.

Propozycja dodania nowego ust. 7 w art. 16 doprecyzowuje, że świadczenie uzupełniające nie pomniejsza się o kwotę przyznawanego świadczenia ratowniczego (analogiczna zmiana została wprowadzona w art. 6 projektu ustawy).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 8 i 12.

Propozycje stanowią odpowiedź na docierające sygnały dotyczące wątpliwości interpretacyjnych w zakresie czynności technicznych dotyczących przyznawania świadczenia ratowniczego.

Proces przyznawania świadczeń ratowniczych dla osób uprawnionych realizowany jest za pośrednictwem Systemu Świadczeń Ratowniczych przez Państwową Straż Pożarną i inne podmioty. Komenda Główna PSP zaprojektowała i zleciła jego wykonanie, którego zadaniem

jest przetwarzanie napływających do komend powiatowych PSP wniosków o przyznanie świadczeń ratowniczych, generowanie informacji o wydanych decyzjach obu instancji oraz rozpatrzonych odwołaniach. Co jest niezwykle ważne, ma on również na celu przekazywanie do Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA danych o przyznanych świadczeniach oraz świadczeniobiorcach.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 9.

Projektowany przepis art. 19 ust. 4a ma na celu zagwarantowanie bliskim osoby zmarłej uprawnionej do świadczenia ratowniczego prawa do udziału w nieukończonym postępowaniu prowadzonym w sprawie tych świadczeń lub do wypłaty świadczenia ratowniczego należnego do dnia śmierci osoby uprawnionej, analogicznie jak przy niezrealizowanych świadczeniach emerytalno-rentowych. Proponowana nowelizacja, poprzez odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 47 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ureguluje sytuacje, w których osoba uprawniona do świadczenia ratowniczego zmarła po złożeniu wniosku o to świadczenie, ale przed ustaleniem do niego prawa (wydaniem decyzji) albo po ustaleniu prawa, ale przed dniem dokonania należnej wypłaty.

Dodanie ust. 4d w art. 19 pozwoli na uregulowanie zasad wypłaty świadczenia ratowniczego osobom zamieszkałym za granicą poprzez odesłanie do art. 132 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz uszczegółowienie terminu wypłaty, tj. po zakończeniu każdego kwartału.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 10.

Proponuje się rozszerzenie przepisów art. 29 dotyczących legitymacji strażaka ratownika OSP o nałożenie na Komendanta Głównego PSP obowiązku prowadzenia ewidencji wydanych legitymacji do celów statystyczno-ewidencyjnych.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 1 pkt 11.

Dotychczasowy przepis art. 30 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych proponuje się uzupełnić o wskazanie zadania polegającego na prowadzeniu ewidencji osób wyróżnionych Odznaką Świętego Floriana "Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej". Proponuje się tutaj skorzystanie *per analogiam* z rozwiązania obowiązującego przy prowadzeniu ewidencji osób wyróżnionych odznaką „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” (*vide* § 10

rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie nadawania odznaki „Zasłużony dla ochrony przeciwpożarowej” - Dz. U. z 2014 r. poz. 787, z późn. zm.).

Uzupełniono dodatkowo wytyczne zawarte w przepisie upoważniającym do wydania rozporządzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie odznaki Świętego Floriana „Za Zasługi dla Społeczności Lokalnej” (art. 30 ust. 2), które mają na celu doszczegółowienie ich dotychczasowego brzmienia (*vide* rozporządzenie z dnia 9 listopada 2022 r. - Dz. U. poz. 2285).

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 2.

Zmiana ma charakter techniczny i dotyczy tylko Państwowej Straży Pożarnej. Potrzeba wprowadzenia tej zmiany ujawniła się w związku ze zwiększonym udziałem Państwowej Straży Pożarnej w procesie przyznawania świadczeń ratowniczych, który w przyszłości może rzutować na kwestie przyznawania świadczeń ratowniczych.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 3.

Zmiana jest podyktowana koniecznością wprowadzenia spójnej i jednolitej nomenklatury w ramach ustaw: o ochronie przeciwpożarowej i o ochotniczych strażach pożarnych. Należy dostosować nazewnictwo przyjęte w art. 14 ust. 5 ustawy o ochronie przeciwpożarowej do tego, które obowiązuje w art. 10 ust. 7 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 4.

Proponowane rozwiązanie ma na celu zwiększenie potencjału ratowniczego jednostek OSP oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców gmin, poprzez umożliwienie osobom pomiędzy 16 a 18 rokiem życia, przystąpienie do kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 5.

Skala wpływających pytań i wydanych opinii wskazuje na brak wiedzy w zakresie wcześniejszych uregulowań, co powodowało trudności w interpretacji przez organy samorządu terytorialnego. Ponadto proponowana zmiana ma charakter techniczny, ponieważ odwołuje się do uchylonego art. 32 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Uzasadnienie zmiany zawartej w art. 6.

Projektowana zmiana dotyczy rozszerzenia katalogu osób, które mimo uzyskiwania innych, dodatkowych świadczeń mogą również otrzymywać świadczenie uzupełniające, o którym mowa w ustawie z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób

niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Rozszerzenie w tym przypadku ma dotyczyć osób, które otrzymują świadczenie ratownicze na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych.

Uzasadnienie do art. 7 - 9.

Proponowane przepisy mają charakter techniczno-porządkujący.

Uzasadnienie do art. 10.

Proponowany przepis uzupełnia propozycję zawartą w art. 1 pkt 8. Na podstawie proponowanego przepisu, osoby bliskie będą mogły złożyć wniosek o wznowienie postępowania (w terminie wskazanym w art. 148 Kodeksu postępowania administracyjnego, bądź w terminie wynoszącym jeden miesiąc od dnia wejścia w życie ustawy dla osób, które dowiedziały się o okolicznościach stanowiących podstawę do wznowienia postępowania przed dniem wejścia w życie ustawy).

Projekt nie wpływa na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na rodzinę, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

W ocenie projektodawcy przedmiotowa regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Przedmiotowy projekt nie pociąga za sobą obciążenia dla budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie należy podkreślić, że propozycja dotycząca objęciem ekwiwalentem pieniężnym również kandydata na strażaka ratownika OSP, która została zawarta w art. 1 pkt 6 ww. projektu ustawy, nie nakłada na gminy obowiązku jego wypłacania tej kategorii osób, lecz daje tylko taką możliwość (rozwiązanie fakultatywne uzależnione od aktualnych możliwości finansowych danej gminy).